

DENET DUYURU
Vergi

AUDIT | TAX | ADVISORY

For the latest from BDO Turkey, follow us

Duyuru Tarihi : 01.03.2021
Duyuru No : 2021/032
Yayımlandığı Yer : LEBİB YALKIN
Mart 2021 - Sayı : 207

M. Emek KURT
YMM, Eski Hesap Uzmanı

**TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ İLE AR & GE VE
TASARIM MERKEZLERİNE SAĞLANAN TEŞVİKLERDE
YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER****ÖZET:**

3 Şubat 2021 tarihinde yürürlüğe giren 7263 sayılı Kanun ile 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun'da yapılan önemli değişiklikler yapılmıştır. Örneğin, sağlanan teşviklerin & desteklerin süresi 31.12.2023 tarihinden, 31.12.2028 tarihine kadar uzatılmıştır. Ayrıca, Bölgelerde ve Merkezlerde çalışan personelin ücretlerinin vergilendirilmesinde istisna yönteminden, terkin yöntemine geçilmiştir. Bir diğer önemli düzenlemeyle, Bölgede veya Merkezlerde faaliyette bulunan mükelleflerin istisna kazanç tutarları veya Ar-Ge & tasarım indirimi tutarları 1.000.000 Türk Lirası ve üzerindeyse, söz konusu mükelleflere girişimci firmalara yatırım şartı getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, Ar-Ge & Tasarım Merkezleri, Teşvikler ve Destekler, Dışarıda Geçirilen Süreler, Girişimci Firmalara Yatırım Şartı

DENET DUYURU
Sayı : 2021/032/1

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2020 yılında 10,3 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 167'dan fazla ülkede bulunan 1.658 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 91.054 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlara ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

1. GİRİŞ:

“7263 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”¹ (ilerleyen kısımlarda “**7263 sayılı Kanun**” olarak anılacaktır) ile bazı Kanunlarda önemli değişiklikler yapılmıştır. Anılan Kanunla getirilen düzenlemeler, Kanunun yayımı olan **3 Şubat 2021** tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Çalışmamızın ilerleyen bölümlerinde, 7263 sayılı Kanun ile 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun’da yapılan önemli değişiklikler açıklanmaktadır².

Çalışmamızda öncelikle Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (ilerleyen bölümlerde “**TGB & Bölge**” olarak anılabilir) ve Ar-Ge/Tasarım Merkezlerine (ilerleyen bölümlerde “**Merkez & Merkezler**” olarak anılabilir) yönelik yapılan ortak düzenlemelere yer verilecektir. Sonrasında, Teknoloji Geliştirme Bölgelerine ve Merkezlerine ilişkin ayrı olarak yapılan düzenlemelere değinilecektir.

2. TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ VE AR-GE İLE TASARIM MERKEZLERİNE İLİŞKİN ORTAK DÜZENLEMELER:

2.1. Sağlanan Teşviklerin Süresi Uzatılmıştır:

4691 sayılı Kanunla TGB'lere, 5746 sayılı Kanunla Ar-Ge & Tasarım Merkezlerine sağlanan teşviklerin & desteklerin süresi, 31.12.2023 tarihinden, **31.12.2028 tarihine** kadar uzatılmıştır.

2.2. Ücretlere Yönelik Gelir Vergisi Stopajı İstisnası Uygulamasından Terkin Uygulamasına Geçilmiştir:

Bölgede çalışan AR-GE, tasarım ve destek personelinin görevlerine konu ücretlerin gelir vergisinden istisnasına ilişkin “*ilgili ücretleri 31/12/2023 tarihine kadar her türlü vergiden müstesnadır*” ifadesi, “*ilgili ücretleri üzerinden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra hesaplanan gelir vergisi; verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilir*” şeklinde değiştirilmiştir.

Yine aynı şekilde, Ar-Ge & Tasarım Merkezlerinde çalışan AR-GE, tasarım ve destek personelinin bu görevlerine konu ücretlerinin gelir vergisinden istisnası ile ilgili “*...gelir vergisinden müstesnadır*” ifadesi “*... verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilir*” şeklinde değiştirilmiştir.

¹ 03.02.2021 tarih ve 31384 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

² Bu yazımımızın hazırlanmasında, 04.02.2021 tarih ve 2021/036 sayılı, “7263 Sayılı Kanunla 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunda Yapılan Değişiklikler” başlıklı BDO DENET Sirkülerinden yararlanılmıştır.

Düzenleme öncesinde, gelir vergisi stopaj desteğinin, işveren lehine mi yoksa personel lehine mi uygulanması gerektiği konusunda tereddütler vardı. Yapılan düzenlemeyle, gelir vergisi stopaj desteğinin işveren lehine uygulanması sağlanmıştır.

7263 sayılı Kanun yayımı olan 3 Şubat 2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Buna göre görüşümüz, yukarıda belirtilen düzenlemenin Şubat ayından itibaren elde edilecek ücret gelirleri için geçerli olması gerektiğidir.

2.3. Bölge ve Merkezdeki Firmalar için Girişimci Firmalara Yatırım Şartı Getirilmiştir:

1/1/2022 tarihinden itibaren, bölgede faaliyet gösteren mükelleflerden, istisna edilen kazanç tutarı **1.000.000 Türk Lirası ve üzerinde** olanlar ile Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde faaliyet gösteren mükelleflerden yıllık beyanname üzerinden yararlanılan indirim tutarı **1.000.000 Türk lirası ve üzerinde** olanlar, söz konusu tutarın **yüzde ikisini** pasifte geçici bir hesaba aktarılmalıdır. Ancak, geçici hesaba aktarılması gereken tutar yükümlülüğü, yıllık bazda 20.000.000 Türk lirası ile sınırlıdır. Bu tutarın, geçici hesabın olduğu yılın sonuna kadar Türkiye’de yerleşik girişimcilere yatırım yapmak üzere kurulmuş girişim sermayesi yatırım fonu³ paylarının satın alınması veya girişim sermayesi yatırım ortaklıkları⁴ ya da 4691 sayılı Kanun kapsamındaki kuluçka merkezlerinde⁵ faaliyette bulunan girişimcilere⁶ sermaye olarak konulması şarttır.

Söz konusu tutarın ilgili yılın sonuna kadar aktarılmaması, bir diğer ifadeyle belirtilen alanlara yatırım yapılmaması durumunda;

- Bölgede faaliyet gösteren mükellefler tarafında yıllık beyanname üzerinden **istisna edilen kazançlar tutarının yüzde yirmisi**, ilgili yılda yararlanılan gelir ve kurumlar vergisi istisnasına,

³ Girişim Sermayesi Yatırım Fonu, nitelikli yatırımcılardan katılma payları karşılığında toplanan paralarla, pay sahipleri hesabına inançlı mülkiyet esaslarına göre Sermaye Piyasası Kurulu (Kurul) tarafından belirlenmiş varlık ve işlemlerden oluşan portföyü işletmek amacıyla portföy yönetim şirketleri ve girişim sermayesi portföy yönetim şirketleri tarafından süreli olarak kurulan ve tüzel kişiliği bulunmayan malvarlığıdır.

⁴ Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları kayıtlı sermayeli olarak kurulan ve çıkarılmış sermayelerini esas olarak girişim sermayesi yatırımlarına yönelten ortaklıklardır.

⁵ **Kuluçka Merkezi (İnkübatör)**, özellikle genç ve yeni işletmeleri geliştirmek amacıyla; girişimcilere bölge içinde veya dışında ofis hizmetleri, ekipman desteği, yönetim desteği, mali kaynaklara erişim, kritik iş ve teknik destek hizmetlerinin bir çatı altında tek elden sağlandığı yapıları ifade etmektedir.

⁶ **Kuluçka Girişimcisi**, kuluçka merkezlerinde yer alan AR-GE, teknolojik yenilik, yazılım ve tasarım faaliyetlerinde bulunan ve nitelikleri ve bu merkezlerde bulunabilecekleri süre Bakanlıkça yönetmelikle belirlenen erken aşama girişimcilerini ifade etmektedir.

- Merkezlerde faaliyet gösteren mükellefler tarafında yıllık beyanname üzerinden indirim konusu yapılan **Ar-Ge & Tasarım indirim tutarının yüzde yirmisi**, ilgili yılda yararlanılan Ar-Ge & Tasarım indirimine

Konu edilemeyecektir. Bu durumda, ilgili tutar nedeniyle zamanında alınmayan vergiler, vergi ziyai cezası **uygulanmaksızın**, gecikme faiziyle birlikte geri alınır.

Örneğin 2021 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde 10.000.000 TL tutarında Ar-Ge indiriminden yararlanan bir mükellef, Ar-Ge indirim tutarı 1.000.000 TL'yi aştığından, 10.000.000 TL'nin % 2'si olan 200.000 TL'yi dönem karı (zararı) hesabından geçmiş yıllar karları (zararları) yerine, pasifteki başka bir hesaba (örneğin 549- Özel Fonlar hesabına) aktarmalıdır. Anılan 200.000 TL'yi 2022 yılının sonuna kadar Türkiye'de yerleşik girişimcilere yatırım yapmak üzere kurulmuş girişim sermayesi yatırım fonu paylarının satın alınması veya girişim sermayesi yatırım ortaklıkları ya da kuluçka merkezlerinde faaliyette bulunan diğer girişimcilere sermaye olarak yatırmalıdır. Aksi taktirde; 2021 yılı kurumlar vergisi beyannamesinde yararlandığı Ar-Ge indirim tutarının % 20'si olan (10.000.000 x % 20 =) 2.000.000 TL'sini indirime konu edemeyecektir. Ar-Ge indirimi olarak dikkate alınamayacak 2.000.000 TL tutarı nedeniyle 2021 yılı kurumlar vergisi beyannamesinde eksik ödenen (2.000.000 x % 20 =) 400.000 TL tutarındaki kurumlar vergisi, vergi ziyai cezası **uygulanmaksızın**, ancak gecikme faiziyle birlikte geri alınır. Bu durumda, 200.000 TL'nin belirtilen girişimci yatırımlara sermaye olarak konulmaması nedeniyle, 400.000 TL tutarındaki kurumlar vergisinin faiziyle birlikte ödenmesi gerekir.

Getirilen düzenlemenin gerekçesinde, ülkemizdeki Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinin geliştirilmesi ve desteklenmesi amacıyla özel sektörün ayracağı kaynaklarla sermayeye dayalı mekanizmaların kurulmasının ve güçlendirilmesinin amaçlandığı belirtilmektedir.

Cumhurbaşkanı, yukarıda yer alan tutar ve oranları birlikte ya da ayrı ayrı sınıra kadar indirmeye, beş katına kadar artırmaya yetkili kılınmıştır. Getirilen düzenlemenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenecektir.

2.4. Bölge & Merkez Dışında Geçirilen Sürelerin Destek ve Teşviklere Konu Edilmesine İlişkin Kapsam Genişletilmiştir:

01/08/2016 tarih ve 2016/9091 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca, anılan Kararda belirtilen faaliyetlerle ilgili olarak, Ar-Ge veya Tasarım merkezleri dışında geçen süreler de teşviklerden yararlanmaktadır. Örneğin, laboratuvar, test, analiz ve deney çalışmalarına, yahut yüksek lisans, doktora eğitimlerine katılmak için bölge & merkez dışında geçen süreler de teşviklerden yararlanır.

7263 sayılı Kanunla getirilen yeni düzenleme uyarınca, yukarıda belirtilen Bakanlar Kurulu Kararındaki düzenlemelere ilave olarak, Bölge veya Merkezlerde gelir vergisi stopajı teşvikine konu edilen **toplam çalışma sürelerinin yüzde 20'sini aşmamak** kaydıyla ilgili personelin, Bölge & Merkez dışında geçirdikleri süreler de gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında olacaktır. Örneğin haftalık çalışma saatinin 45 saat olduğu bir şirkette, ilgili personel haftada en fazla 9 saatlik mesaisini bilfiil Bölge & Merkez dışında (örneğin evinde) çalışarak yerine getirebilir. Düzenlemenin gerekçesinde, esnek çalışma saatlerine uyumlu olarak merkezlerde yer alan işletmelerde çalışan personellerin faaliyetlerinin bir kısmını merkezler dışında da yürütmesi ve Kanunla sağlanan destek ve muafiyetlerden anı şekilde faydalanmasının amaçlandığı belirtilmiştir. Ayrıca, Cumhurbaşkanına % 20 oranını, % 50'ye kadar arttırma yetkisi verilmiştir.

2.5. Yüksek Lisans ve Doktora Yapan Personelin “En Az Bir Yıl” Süreyle Çalışma Şartı Kaldırılmıştır:

Bölgede & Merkezlerde yer alan işletmelerde en az bir yıl süreyle çalışan personelin yüksek lisans yapanlar için bir buçuk yılı, doktora yapanlar için iki yılı geçmemek üzere merkez dışında geçirdiği sürelerle ilişkin ücretlerin yüzde yüzü, söz konusu personelin **en az bir yıl süreyle** Bölgede & Merkezlerde yer alan işletmelerde çalışması şartıyla gelir vergisinden istisnayı. Getirilen düzenlemeyle, Bölgede & Merkezlerde yer alan işletmelerde **en az bir yıl süreyle çalışma şartı kaldırılmıştır.**

2.6. Temel Bilimler Desteğinin Kapsamı Genişletilmiştir:

Bilindiği üzere, temel bilimlerden (Yükseköğretim Kurumlarının matematik, fizik, kimya ve biyoloji lisans programları) mezun olan personel için ilave destekler sağlanabilmektedir. Örneğin temel bilimler alanlarında en az lisans derecesine sahip Ar-Ge personeli istihdam eden firmaların, bu personelin her birine ödedikleri aylık ücretin o yıl için uygulanan asgari ücretin aylık brüt tutarı kadarlık kısmı, Bakanlık tarafından karşılanabilmektedir.

7263 sayılı Kanunla yapılan düzenlemeyle birlikte temel bilimlerden sağlanan desteklere Yükseköğretim Kurulundan alınan görüş üzerine Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenecek diğer programlardan mezun olanlar da dâhil edilmiştir.

3. TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ KANUNUDA YAPILAN DÜZENLEMELER:

Bir önceki bölümde, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve Ar-Ge ile Tasarım Merkezlerine ilişkin 7263 sayılı Kanunla yapılan ortak düzenlemelere yer verilmişti. Bu bölümde ise sadece Teknoloji Geliştirme Bölgelerine yönelik yapılan düzenlemelere değinilecektir.

3.1. Desteklerden Yararlanacak Destek Personel Sayısına Dair Düzenlemeler:

Gelir vergisi stopajı ve sigorta primi işveren hissesine ilişkin teşviklerden yararlanacak olan destek personeli⁷ sayısı, AR-GE ve tasarım personeli sayısının yüzde 10'unu geçemez. Ancak 7263 sayılı Kanunla getirilen yeni düzenleme uyarınca toplam personel sayısı 15'e kadar olan bölge firmaları için bu oran yüzde 20 olarak uygulanacaktır.

Getirilen düzenlemenin gerekçesinde, destek, teşvik, muafiyetlerden yararlanan destek personeli sayısının belli bir ölçüğün altındaki girişimciler için artırılması ve böylece girişimcilerin ve Ar-Ge süreçlerinin bütüncül bir yaklaşımla desteklenmesinin amaçlandığı belirtilmektedir.

3.2. Proje Finansmanında Kullanılacak Sermaye Desteklerine İlişkin Düzenlemeler:

4691 sayılı Kanunun Geçici 4'üncü maddesi uyarınca, Bölgede faaliyette bulunanlara Kanun kapsamındaki projelerin finansmanında kullanılmak üzere gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye destekleri, beyan edilen gelirin veya kurum kazancının yüzde onunu ve öz sermayenin yüzde yirmisini aşmamak üzere, vergi matrahının tespitinde indirim konusu yapılmaktadır. 31/12/2023'e kadar geçerli olan söz konusu düzenleme, 7263 sayılı Kanunla 31/12/2028 tarihine kadar uzatılmıştır. Ayrıca, İndirim konusu yapılacak yıllık toplam azami tutar 500.000 Türk Lirasından, 1.000.000 Türk Lirasına yükseltilmiştir.

Ayrıca, sermaye desteği sağlanacak projelerin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından uygun görülmesi koşulu kaldırılmaktadır. Projenin Bölge içerisinde 4691 sayılı Kanuna göre gerçekleştirilmesi yeterli sayılmıştır.

Projelerin finansmanında kullanılmak üzere gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye desteklerinin **iki yıl içerisinde** ilgili projenin finansmanında kullanılmayan kısmı için indirim dolayısıyla zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler gecikme faizi ile birlikte tahsil edilmekteydi. 7263 sayılı Kanunla yapılan düzenlemeyle, projelerin finansmanında kullanılmak üzere gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye desteklerinin aktarımından itibaren **en az 4 yıl boyunca** ilgili şirketlerde kalmaması, payların satılması ya da yatırılan sermayenin kısmen ya da tamamen geri alınması halinde indirim dolayısıyla zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler, gecikme faiziyle tahsil edilecektir.

⁷ Destek Personeli; AR-GE veya tasarım faaliyetlerine katılan veya bu faaliyetlerle doğrudan ilişkili yönetici, teknik eleman, laborant, sekreter, işçi ve benzeri personeli ifade eder.

3.3. Bölgede İstihdam Edilecek Doktora Öğrencisi ve Stajyerler İçin İlave Destek Verilebilir:

Bölgelerde yer alan firmalara, istihdam ettikleri doktora öğrencisi AR-GE personeli için iki yıl süreyle Bakanlık bütçesine konulacak ödenekle sınırlı olmak üzere, yönetmelikle belirlenecek şartlar çerçevesinde destek verilebilir. Yapılan düzenlemeyle, belirlenen şartları sağlayan doktora öğrencisi Ar-Ge personeli istihdam eden girişimcilerin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Stajyer istihdam eden firmalar, Bakanlık bütçesine konulacak ödenekle sınırlı olmak üzere, Bakanlıkça belirlenecek şartlar çerçevesinde desteklenebilecektir. Getirilen düzenlemeyle, Ar-Ge, yenilik ve teknoloji altyapısını güçlendirecek insan kaynağı girdisinin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

3.4. Teknoloji Geliştirme Bölgelerine Yönelik Yapılan Diğer Düzenlemeler:

Teknoloji Geliştirme Bölgelerine yönelik yapılan diğer düzenlemeler özetle şu şekildedir:

- Bölge ile ilgili başvurular Kurucu Heyet ya da yönetici şirket tarafından yapılmaktadır. Başvurular ise Değerlendirme Kurulu tarafından değerlendirilmektedir. 7263 sayılı Kanun ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenecek teknoloji konusunda faaliyet gösteren, en az biri özel kuruluş olmak şartıyla iki kurum veya kuruluş temsilcisi de Değerlendirme Kurulunda yer alacaktır. Böylelikle, Değerlendirme Kurulunda teknoloji konusunda faaliyet gösteren kuruluş sayısı artırılmaktadır.
- Yönetici şirket esas sözleşmesi ile esas sözleşme değişiklikleri için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının izin şartı getirilmiştir. Yapılan düzenlemeyle, bölge ilanından sonra kurulacak yönetici şirketin kanunun amacına ve kanunda belirtilen yükümlülüklerine uygun faaliyet göstermesini temin etmek için esas sözleşme ve bu sözleşmede yapılacak değişikliklerin izlenebilmesi amacıyla Bakanlığa izin şartı getirilmiştir.
- Teknoloji Geliştirme Bölgesi yönetici şirketi tarafından bölge alanları dışında Değerlendirme Kurulunun kararı üzerine Bakanlıkça izin verilmesi halinde kuluçka merkezi açılabilir. Bu kuluçka merkezlerinde sadece kuluçka girişimcileri yer alabilir. Bu kapsamda açılacak merkezler ve buralarda yer alacak girişimcilerde aranacak şartlar Bakanlıkça ayrıca belirlenecektir. 4691 sayılı Kanun kapsamında sağlanan destek, teşvik, muafiyet ve istisnalar, bu merkezlerde de aynen uygulanır.

Getirilen düzenlemeyle, Ar-Ge ve yenilik ekosisteminin önemli aktörlerinden olan Teknoloji Geliştirme Bölgeleri yönetici şirketlerinin bünyelerinde yer alan kuluçka merkezlerinin; Bakanlıkça belirlenecek şartlar çerçevesinde, bölge alanları dışında, ihtiyaç duyulan diğer alanlarda oluşturularak, bu merkezlerde girişimcilerin destek, teşvik ve muafiyetlerden yararlandırılması amaçlanmaktadır.

- Bölgede faaliyet gösteren girişimcilerin projelerinin tamamlanma tarihinden itibaren yönetmelikle belirlenen şartlar dâhilinde yeni bir proje sunmamaları ve ilgili mevzuat çerçevesinde yönetici şirkete iletmekle yükümlü oldukları bilgi ve belgeleri süresinde iletmemeleri halinde, sözleşme fesholunmuş sayılacaktır. Ayrıca, fesih tahliye nedeni sayılacaktır.
- Bölgelerde altyapı, idare binası, AR-GE binası, atölye ve kuluçka merkezi inşasıyla atölyelerde kullanılacak makine, ekipman ve yazılımlarla AR-GE ve yenilik faaliyetleriyle tasarım faaliyetlerini desteklemeye yönelik yönetici şirketçe yürütülen veya yürütülecek kuluçka programları, teknoloji transfer ofisi hizmetleri ve teknoloji iş birliği programlarıyla ilgili giderler, yardım amacıyla Bakanlık bütçesine konulan ödenekle sınırlı olmak üzere karşılanabilecektir. Yapılan düzenlemeyle teknoparklara yapılaşma için verilen desteğin yanı sıra AR-GE binası, atölye ve buralarda yer alacak makine, ekipman ve yazılımlara yönelik desteklerin sağlanması amaçlanmaktadır.

4. AR-GE & TASARIM MERKEZLERİNE YÖNELİK YAPILAN DÜZENLEMELER

Çalışmamızın 2 no.lu bölümünde, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve Ar-Ge ile Tasarım Merkezlerine ilişkin olarak 7263 sayılı Kanunla yapılan ortak düzenlemelere yer verilmişti. Bu bölümde ise sadece Ar-Ge ile Tasarım Merkezlerine yönelik yapılan düzenlemelere değinilecektir.

4.1. Merkez Dışında Geçirilen Sürelerin Destek ve Teşviklere Konu Edilmesine İlişkin Kapsam Genişletilmiştir:

Ar-Ge veya Tasarım merkezlerinde **doktora mezunu personelin** üniversitelerde Ar-Ge ve yenilik alanında **ders vermesi** veya **Ar-Ge ve tasarım personelinin** teknoloji geliştirme bölgelerinde bulunan girişimcilere **mentorluk yapması** durumunda **haftalık 8 saati aşmamak şartıyla**, söz konusu çalışmalar gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirilecektir. Böylelikle, akademik bilgi ile sanayideki bilginin etkileşiminin artırılması, görece büyük ve kurumsal firmalardaki bilgi ve tecrübenin Teknoloji Geliştirme Bölgelerindeki girişimcilere mentorluk yapılarak aktarılması amacıyla, söz konusu faaliyetler nedeniyle dışarıda geçirilen sürelerin de destek kapsamına alınması sağlanmıştır.

4.2. Girişim Sermayesi Desteği Oluşturulmuştur:

5746 sayılı Kanunun 3'üncü maddesine eklenen fıkra uyarınca, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinden teknoloji, teknolojik üretim ve yenilik faaliyetlerini desteklemek amacıyla girişim sermayesi fonlarına destek bütçesi aktarılabilir. Girişim sermayesi desteği kapsamında kaynakların aktarıldığı girişim sermayesi fonlarından ya da bu fonların yatırım yaptığı fonların yatırımlarından yararlanan şirketlere, gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye desteklerinin **beyan edilen gelirin veya kurum kazancının yüzde 10'unu ve öz sermayenin yüzde 20'sini aşmayan kısmı**, ticari kazancın ve kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılır. Ancak, indirim konusu yapılacak tutar yıllık 1.000.0000 Türk Lirasını aşamaz. Belirtilen oranları ve parasal sınırı yarısına kadar indirmeye veya dört katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

Diğer taraftan, gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından girişim sermayesi yoluyla destek almış firmalara sağlanan sermaye desteklerinin aktarımından itibaren en az dört yıl boyunca ilgili şirketlerde kalmaması, payların satılması ya da yatırılan sermayenin kısmen ya da geri alınması halinde, zamanında tahakkuk etmemiş vergiler vergi ziyayı cezası ve gecikme faizi uygulanmak suretiyle geri alınır.

4.3. Merkezlerin Denetimlerine İlişkin Düzenlemeler

Destek ve teşvik unsurlarından yararlananların öngörülen şartları taşıdıklarına ilişkin tespitlerin en geç 2 yıllık süreler itibarıyla yapılacak denetim süresi, **3 yıllık süreler** olarak değiştirilmiştir.

Diğer taraftan, Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerine ilişkin yerindelik ve uygunluk denetimleri, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının yanı sıra, Bakanlıkça yetki verilen teknoloji geliştirme bölgeleri yönetici şirketleri tarafından yapılabilir. Ancak, bu kapsamda yapılan denetimlerde nihai karar mercii Bakanlık olacaktır.

5. SONUÇ

Çalışmamızda, 7263 sayılı Kanun ile 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun'da yapılan değişiklikler irdelenmiştir. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ile Ar-Ge & Tasarım Merkezlerine yönelik yapılan önemli düzenlemeler özetle şu şekildedir.

- Bölgelere ve Merkezlere sağlanan teşviklerin & desteklerin süresi, 31.12.2023 tarihinden, **31.12.2028 tarihine** kadar uzatılmıştır.
- Ar-Ge & Tasarım Merkezleri ve Teknoloji Geliştirme Bölgesinde yer alan işletmelerde istihdam edilen Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin ücretlerinin vergilendirilmesinde istisna yönteminden, terkin uygulamasına geçilmiştir.
- Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde yıllık beyanname üzerinden istisna edilen kazançları tutarı, Ar-Ge & Tasarım Merkezlerinde ise yıllık beyanname üzerinden yararlanılan indirim tutarı 1.000.000 TL ve üzerinde olan kurumlar vergisi mükellefleri söz konusu tutarın yüzde 2'sini fon hesaplarına aktarmalıdır. Bu tutar, geçici hesabın olduğu yılın sonuna kadar girişimci firmalara sermaye olarak konulmalıdır. Aksi halde, Bölgede faaliyet gösteren mükellefler tarafında yıllık beyanname üzerinden istisna edilen kazanç tutarının **yüzde yirmisi**, ilgili yılda yararlanılan gelir ve kurumlar vergisi istisnasına, Merkezlerde faaliyet gösteren mükellefler tarafında yıllık beyanname üzerinden indirim konusu yapılan Ar-Ge & Tasarım indirim tutarının **yüzde yirmisi**, ilgili yılda yararlanılan Ar-Ge & Tasarım indirimine konu edilemez.
- Bölge & Merkez dışında geçirilen sürelerin destek ve teşviklere konu edilmesine ilişkin kapsam genişletilmiştir.
- Yüksek lisans ve doktora yapan personelin “en az bir yıl” süreyle çalışma şartı kaldırılmıştır.
- Temel bilimler desteğinin kapsamı genişletilmiştir.
- Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde istihdam edilecek doktora öğrencisi ve stajyerler için ilave desteklerin sağlanması imkanı getirilmiştir.
- Ar-Ge veya Tasarım merkezlerinde **doktora mezunu personelin** üniversitelerde Ar-Ge ve yenilik alanında **ders vermesi** veya **Ar-Ge ve tasarım personelinin** teknoloji geliştirme bölgelerinde bulunan girişimcilere **mentorluk yapması** durumunda **haftalık 8 saati aşmamak şartıyla**, söz konusu çalışmalar gelir vergisi stopajı teşvikinde yararlanacaktır.
- Ar-Ge veya Tasarım merkezlerine en geç 2 yıllık süreler itibarıyla yapılacak denetim süresi, **3 yıllık süreler** olarak değiştirilmiştir.

Söz konusu düzenlemeler, 7263 sayılı Kanunun yayımı olan 3 Şubat 2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

KAYNAKÇA:

- 7263 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu
- 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun
- Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği
- 04.02.2021 tarih ve 2021/036 sayılı, “7263 Sayılı Kanunla 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile 5746 Sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunda Yapılan Değişiklikler”